

NYHEDSBREV

Højskolehistorisk Forening

62 tyske flygtninge døde på Ryslinge Højskole *Foto: Arne Nørgaard*

Kære medlemmer

Foreningen har netop offentliggjort resultaterne af den efterlysning, Politikens bagside bragte sidste år vedrørende tyske flygtninge på højskoler. Erindringer, breve, fotos m.m. lægger helt nye brikker til højskolehistorien. Læs mere om det nedenfor og glæd dig til, at vi til september holder temamøde på Ryslinge Højskole.

[Se resultater](#)

Tyske flygtninge på højskoler - resultater af efterlysning

I sidste nummer beskrev vi, hvordan filmen "Når befrielsen kommer" blev anledningen til en efterlysning på Politikens bagside (23.08.2023): Tyske flygtninge var et dilemma for de danske højskoler. Har du en historie om den tid?

Hvad kom der ud af efterlysningen?

Bemærkelsesværdigt er især to øjenvidskildringer fra fynske højskoler. Det gælder Nanna Damsholt, forstanderdatter på Ollerup Folkehøjskole, og Kirsten Øllgaard, ligeledes forstanderdatter, Kerteminde Højskole.

Læs Nanna Damsholts erindring om Ollerup Folkehøjskole

Læs Kirsten Øllgaards erindring om Kerteminde Højskole

Nanna Damsholt har venligst lånt os flere hundrede fotos fra højskolen (1930'erne og 40'erne), som ikke tidligere har været offentliggjort. Vi affotograferer og billederne vil senere være at finde på arkiv.dk.

Tyske flygtninge på Ryslinge Højskole 1945-46

Vi bringer også en spritny artikel fra Ryslinges lokalhistoriske tidsskrift "Byhornet" (marts 2024), som på baggrund af filmen, som jo foregår på Ryslinge Højskole, nærmere undersøger, hvad der er fiktion og hvad der er virkelighed.

Tyske flygtningebreve og andre vidnesbyrd

Men hvordan oplevede de tyske flygtninge det tvungne ophold i Danmark? Det kan man bl.a. få indblik i via artikler baseret på breve fra tyske flygtninge indkvarteret på forskellige højskoler. Særligt rørende er historien fra Askov Højskole – en personlig fortælling om flugten fra Øst-Preussen, ankomst til Danmark, sygdomme og børnedødelighed og om livet efter krigen.

Isa Paschke døde på Askov Højskole kort efter ankomsten.
Foto: Steen Rasmussen

Vi har ligeledes fundet frem til beretninger fra Grundtvigs Højskole og Luthersk Missionsforenings Højskole. Fra Grundtvigs Højskole bl.a. "Historien om Wolfgang", der som flygtningebarn boede i højskolens foredragssal og som voksen kom på besøg i 2008.

Foto: Luthers Missionsforenings Højskoles arkiv

Samarbejde med forskningsprojekt

Avisomtalen førte også til en henvendelse fra Sydvestjyske Museer, som sammen med bl.a. Vardemuseerne, som står bag museet FLUGT, Viborg Museum og SDU arbejder med et projekt om både tyske og ikke-tyske (de såkaldt allierede) flygtninge. Projektet omhandler efterkrigstiden i et nyt lys med fokus på resocialisering, velfærd og demokratisering. Der ses også på undervisningen i flygtningelejrene af de tyske flygtningebørn - tiltag, hvori højskolekræfter også blev involveret i omskolingen af børnene.

Samarbejdet med museerne har været frugtbar og har ud over udveksling af materialer m.m. bestået i en fælles henvendelse til de højskoler, som husede flygtninge, m.h.p. at finde hidtil ukendte kilder, fotos o.a.

Desuden går vi sammen om et temamøde om flygtninge på højskoler.

Sæt allerede nu kryds i kalenderen **lørdag d. 21. september**, hvor vi holder temamøde om de tyske flygtninge på højskoler. Det foregår på **Ryslinge Højskole**, hvorfra der er hentet inspiration til filmen "Når befrielsen kommer". Miriam Nørgaard, selv højskolebarn, og producer på filmen, har lovet at holde oplæg. Vi håber at skaffe finansiering til at afholde mødet og vi skriver senere ud med et færdigt program.

[Se temaoversigten over erindringer og artikler på vores hjemmeside](#)

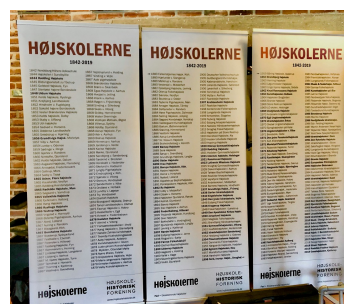
Hjemmeside og Facebook

To nye erindringer er lagt op på hjemmesiden, nemlig fra hhv. Ollerup og Kerteminde højskoler, jf. omtalen ovenfor.

Vores Facebookside bruges ret flittigt, af og til også med indhold, som *intet* har med højskolehistorie at gøre. Vi gør hvad vi kan for at sikre relevant indhold. [Besøg Facebook-siden](#)

Kort nyt

- Foreningen har fået produceret nye roll up'er. De gamle, som har været brugt i forbindelse med møder og konferencer, og som altid vækker stor interesse, havde flere fejl og mangler — så derfor en tiltrængt ajourføring.

[Se i øvrigt de højskolehistoriske oversigter på hjemmesiden](#)

- Udgivelsen af **højskolehistoriske tekster** - til særligt nye højskolelærere og andre praktikere med tilknytning til højskolen - forventes til sommer. Mere om det i næste nummer.

FFD's årsmøde

Mogens Hemmingsen og Lisbeth Magnussen deltog i FFD's årsmøde på Egmonthøjskolen. Ud over formandens beretning var der bl.a. lejlighed til at høre Martin Lidegaard tale om 'Generationskontrakten' og forstander Rasmus Meyers oplæg om Trivselskommisionens arbejde med forslag til bedre trivsel for børn og unge.

[Læs mere om årsmødet](#)

Vi havde både vore roll up'er og infofoldere med, og Mogens Hemmingsen havde fra scenen et indlæg om foreningens aktuelle arbejde og en stærk opfordring til højskolerne om at melde sig ind. I den forbindelse kan vi nu glæde os over 46 højskolemedlemmer, men vi vil gerne have endnu flere med!

Generalforsamling 2024

Der afholdes generalforsamling d. 27. maj. Medlemmer modtager snarest indkaldelse.

Mogens Hemmingsen
Formand

Lisbeth Magnussen
Redaktør